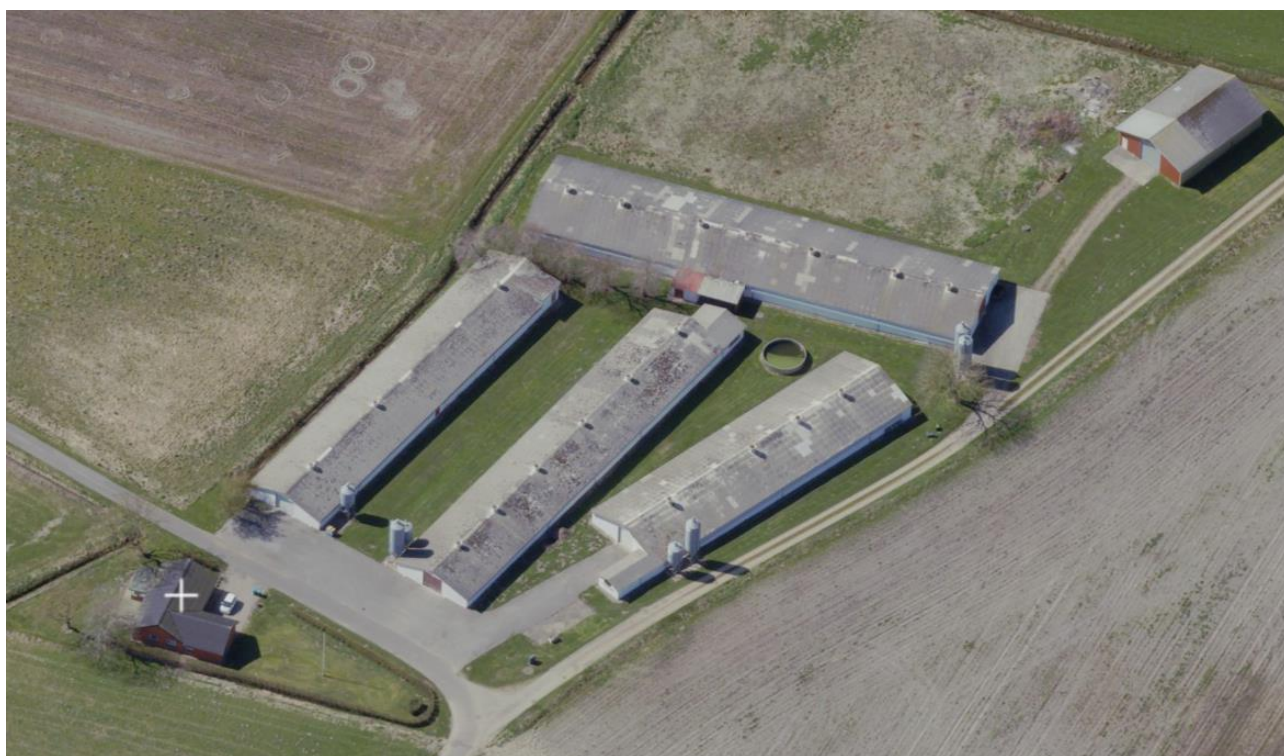

Ansøgning om Miljøgodkendelse § 16a

Version 3

Jørgen Kongsted
Fælleden 3
6780 Skærbæk

Ansøgning om godkendelse af eksisterende anlæg til kyllingeproduktion
Skema 245488 i www.husdyrgodkendelse.dk

● **Kolding**
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

● **Vojens**
Billundvej 3
7320 2600

● **Aabenraa**
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

● **Odense**
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad

Ansøger	Jørgen Kongsted
Ejer af ejendommen	Rugholm Holding ApS
Husdyrbrugets adresse	Fælleden 3, 6780 Skærbæk
CVR-nummer	25943538
CHR-nummer	18799
Kommune	Tønder Kommune
Ejendomsnummer	9019692
Matrikel-nr.	Matrikel: 863, Rejsby Ejerlav, Rejsby
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Povlsgårdvej 11, 6100 Haderslev Stenderupvej 28 A, 6100 Haderslev Røllum Bygade 53, 6200 Aabenraa
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningsskema	245488
Konsulent	Anne Katrine Thomsen Spiras, CVR-nr. 21111511 Billundvej 3, 6500 Vojens E-mail: akt@spiras.dk Tlf.: 20360774

Forord / læsevejledning

Dette dokument beskriver det ansøgte projekt på Fælleden 3, 6780 Skærbæk. Ansøgningen indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte og de potentielle miljøpåvirkninger.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt eventuelle kort tegnet af konsulenten er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

Miljøansøgningen er udarbejdet på oplysninger i BBR samt oplysninger fra ansøger som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 443 af 26/04/2023

Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	6
1.1 Metode	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og potentielle indvirkning på miljøet	9
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.1.1 Produktionsarealer	10
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	11
3.1.3 Drift af anlægget	12
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav	12
3.4.1 Landskab	12
3.4.2 Kulturarv	13
3.4.3 Materielle goder	13
3.4.4 Afstandskrav	14
3.4.5 Jordarealer og jordbund	15
3.5 Ammoniakemission og -deposition	16
3.5.1 Ammoniak emission og deposition	16
3.5.2 Afskæringskriterier påvirkning af natur	16
3.5.3 Kategori 1 natur	17
3.5.4 Kategori 2 natur	18
3.5.5 Kategori 3 natur og § 3 områder	19
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet	20
3.6.1 Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt	20
3.6.2 Bilag IV-arter	21
3.7 Lugtemission	22
3.8 Øvrige emissioner og gener	25
3.8.1 Støj	25
3.8.2 Rystelser og vibrationer	25
3.8.3 Støv	25
3.8.4 Lyspåvirkning	26
3.8.5 Skadedyr	26
3.8.6 Transporter	26
3.8.7 Klima	27
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer	27

3.9.1	<i>Døde dyr</i>	27
3.9.2	<i>Affald</i>	28
3.9.3	<i>Olie- og kemikalier</i>	29
3.9.4	<i>Spildevand og restvand</i>	29
3.9.5	<i>Energiforbrug</i>	29
3.9.6	<i>Vandforbrug og vandressourcer</i>	29
3.10	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger</i>	30
3.11	<i>Forurenings- og genebegrænsende tiltag og risiko</i>	31
3.12	<i>Forslag til egenkontrol</i>	31
3.13	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet</i>	31
3.14	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	31
3.15	<i>Samspillet mellem faktorer</i>	32
3.16	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	32
4.	Oplysninger om IE husdyrbruget	33
4.1	<i>BAT-Ammoniakemission</i>	33
4.2	<i>BAT råvarer</i>	34
4.3	<i>Bat Energi</i>	34
4.4	<i>BAT Vand</i>	34
4.5	<i>BAT -management</i>	34
4.6	<i>Ophør af husdyrbruget</i>	35
4.7	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	35
5.	Konklusion	35
6.	Reference	36

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver husdyrproduktionen på Fælleden 3, 6780 Skærbæk. Husdyrbruget er i dag reguleret af en anmeldelse om skift i dyretype af 9. marts 2015, der giver mulighed for en årsproduktion af 158.000 hønniker til HPR eller 158.000 slagtekyllinger (45 dage).

Ansøgningen om miljøgodkendelse indsendes for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til kyllinger til fri produktion efter de nye regler samt muligheden for at have fleksibilitet i forhold til typen af slagtekyllinger. Produktionen sker i de eksisterende stalde.

Det ansøgte er dermed **ikke** en ansøgning om udvidelse af eksisterende produktion, men en ansøgning om overgang til det nye system, hvor produktionen opgøres i produktionsarealer i stedet for antal dyr og vægt, der sker **ikke** en udvidelse af produktionsarealerne.

Ansøgningen er en §16a ansøgning. Den totale ammoniakemission fra anlægget er på 2494 kg NH₃-N/år og dermed under 3500 kg NH₃-N/år, men idet det ansøgte er et IE -husdyrbrug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ, skal ændringen ansøges efter § 16a i husdyrbrugloven.

Afstandskrav til naboer og naturområder er overholdt. Beskyttelsesniveauerne for ammoniak til nærliggende natur er overholdt. Husdyrbruget lever også op til BAT-kravet i forhold til den totale ammoniakemission.

Beskyttelsesniveauerne for lugt til nærmeste byzone er overholdt. For beskyttelsesniveauet til nærmeste nabobeboelse ude landbrugspligt samt samlede bebyggelse er 50 % reglen overholdt. Lugtgenekriteriet overholdes med cirka 96 % af geneafstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt samt med cirka 87 % til nærmeste bolig i samlet bebyggelse. Lugt fra husdyrbruget vil ikke øges i forbindelse med det ansøgte.

1.1 Metode

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver husdyrproduktionen Fælleden 3, 6780 Skærbæk. Husdyrbruget er i dag reguleret af en anmeldelse om skift i dyretype af 9. marts 2015, der giver mulighed for en årsproduktion af 158.000 hønniker til HPR eller 158.000 slagtekyllinger (45 dage).

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at producere efter de nye fleksible regler, hvor produktionsarealerne godkendes, ansøger kan derefter frit producere de kyllinger i fjerkræstaldene som rammerne giver mulighed for indenfor dyrevelfærdsreglerne.

Der er ikke om nyt byggeri i forbindelse med det ansøgte.

Der ønskes mulighed for at installere varmevekslere for at optimere i forhold til energiudnyttelse.

Landskabelige forhold

Ejendommen er beliggende i et fladt terræn med svagt fald mod Rejsby Å mod nord. Området er en mosaik af store landbrugs- og engarealer nord og vest for ejendommen, mindre skovstykker øst for ejendommen samt landsbyen Rejsby syd for ejendommen. Ejendommens bygninger ligger samlet.

Ifølge kommuneplanen ligger husdyrbruget uden for sårbare landskabsudpegninger. Der sker ingen ændringer af bygningsmassen.

Det vurderes, at denne ansøgning ikke medfører en væsentlige direkte eller indirekte påvirkning af landskabet.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes til byzone. I forhold til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt samt samlet bebyggelse med henholdsvis 96 % og 87 %. Der søges om dispensation efter 50 % reglen – reglen giver mulighed for dispensation, hvis lugtgenekriteriet er overholdt med minimum 50 % og lugtgenerne ikke øges.

Støj, rystelser og vibrationer fra selve husdyrbrugets faste bygninger og installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typerne af støjklenderne og afstanden til naboerne. Der er få støjklender og antallet af transporter ligger lavt ifht. andre husdyrbrug med f.eks. malkekvæg eller svineproduktion. Transport til og fra ejendommen sker via indkørslen fra Fælleden, cirka 75 meter fra nærmeste nabobeboelse.

Da kyllingerne spiser fluelaver, er der ikke problemer med fluer.

Skadedyr bekæmpes i nødvendigt omfang, og tilhold minimeres ved at ejendommen holdes rent og ryddeligt. Døde dyr opbevares overdækket.

Der er kun en enkelt udendørs lyskilde, så det forventes ikke at naboer kan opleve lysgener.

Samlet set vurderes husdyrbruget ikke at medfører væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, rystelser, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone.

Husdyrgødning

Der produceres dybstrøelse fra kyllingerne. Dybstrøelses afleveres til biogas. Der kommer ikke afgasset gylle retur da der ikke er markdrift fra ejendommen.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle naturtyper overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt merdepositionskravet til mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Et IE-brug er et husdyrbrug, der er omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning samt forarbejdning af husdyrgødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale til ansatte samt en plan for kontrol, reparation og vedligehold.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget vil få udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, mv

Alternative løsninger og 0-alternativ

Da ændringerne sker i eksisterende staldafsnit, er det ikke relevant at overveje alternative placeringer.

0-alternativet er, at ejendommen drives videre efter den gamle tilladelse baseret på antal dyr og ikke produktionsareal.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og potentielle indvirkning på miljøet

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

Udvalgte forhold vil efterfølges af en vurdering af det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Ejendommen ligger i det åbne land cirka 300 meter nord for Rejsby, og cirka 36 km nord for den tyske grænse samt cirka 700 m syd for kommunegrænsen til Esbjerg Kommune.

Ejendommens staldanlæg består af 4 fjerkræstalde opført i henholdsvis 1963, 1965, 1969 og 1974.

Derudover er der 1 lade-/lagerbygning samt en beholder til opbevaring af vaskevand.

Driftsbygningerne ligger nordvest for en stikvej til Fælleden. Ejendommens stuehus ligger på den anden side af stikvejen. Bygningernes placering fremgår af Figur 1.

Staldene og lade/maskinhus er opført med hvide vægge samt lys grå eternit på taget. Stuehuset er opført med røde sten og mørk grå eternit på taget.

Staldene er opført med betonfundament, og hvor gulvene er støbt.

Der er cirka 7-8 hold kyllinger pr. stald om året. Der er søgt om flexgruppe kyllinger (konventionelle kyllinger, skrabekyllinger eller økologiske kyllinger), så der er mulighed for omstilling af produktionen uden fornyet ansøgning. En eventuel udnyttelse af den ansøgte fleksibilitet vil medføre uændret eller lavere emission af lugt og ammoniak.

Ansøger ønsker større fleksibilitet ved overgang til en godkendelse, der bygger på produktionsareal og ikke på antal dyr og vægt.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages forskellige beregninger, i forhold til forskellen mellem før- og efter-situationen for husdyrbruget, og hertil skal husdyrproduktionen for 8 år siden tages med i vurderingen. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Opgørelse af produktionsarealerne i staldene er baseret på baggrund af oplysninger i BBR samt oplysninger fra ansøger.

Nu- og 8 årsdriften

Husdyrbruget er i dag reguleret af en anmeldelse af ændring af dyrehold fra 2015. Da det er mere end 8 år siden, at anmeldesagerne er blevet afgjort, er nudriften og 8-års driften den samme.

Produktionsarealerne fremgår af Tabel 1.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Nudrift						
Bygning 2 fjerkræstald	830	Mekanisk ventilation	6 m	(#701485) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	750
Bygning 3 - fjerkræstald	855	Mekanisk ventilation	6 m	(#701487) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	800
Bygning 4 fjerkræstald	793	Mekanisk ventilation	6 m	(#701489) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	730
Bygning 5 fjerkræstald	1129	Mekanisk ventilation	6 m	(#701491) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	1090
Sum						3370

Tabel 1: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nudrift.

Ansøgt drift

Produktionsarealerne fremgår af nedenstående Tabel 2. I forbindelse med denne ansøgning søges der om fuld udnyttelse af produktionsarealerne til produktion af kyllinger i fjerkræstalden. Produktionsarealernes størrelse i nu- og ansøgt drift er den samme.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Bygning 2 fjerkræstald	830	Mekanisk ventilation	6 m	(#701481) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	750
Bygning 3 - fjerkræstald	855	Mekanisk ventilation	6 m	(#701482) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	800
Bygning 4 fjerkræstald	793	Mekanisk ventilation	6 m	(#701483) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	730
Bygning 5 fjerkræstald	1129	Mekanisk ventilation	6 m	(#701484) Flexgruppe: Alle kyllinger	0	1090
Sum						3370
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Der er ingen opbevaringsanlæg på husdyrbruget. Husdyrgødningen, der består af dybstrøelse, afsættes direkte til biogas efter udmugning. Der kommer ikke biogasyggle retur.

Staldene tømmes og rengøres efter hvert hold. Vaskevand fra rengøring af stalden opbevares i en separat opsamlingsbeholder. Der er en aftale med Rejsby Maskinstation, som sørger for at vaskevandet udbringes på egnede arealer efter gældende regler.

Vurdering

Det vurderes, håndteringen af husdyrgødning og vaskevand på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener.

Det er ikke relevant at lave en opgørelse over tilstrækkelig opbevaringskapacitet, da der ikke opbevares husdyrgødning på ejendommen efter udmugning.

3.1.3 Drift af anlægget

Ejendommen vil fremadrettet blive drevet af ansøger og søn. De vil varetage det daglige opsyn med dyrene. Ansøger har følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Der er sundhedsrådgivning
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes, forbruget af foder registreres
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der er ingen bygningsmæssige ændringer ved det ansøgte.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver også fjerkræproduktion på Povlsgårdvej 11 og Stenderupvej 28 A, 6100 Haderslev samt Røllum Bygade 53, 6200 Aabenraa. Ejendommene drives særskilt. Der er over 50 km mellem Fælleden 3 og de øvrige ejendommene. Der er ikke kumulation mellem ejendommene i forhold til lugt eller ammoniakdeposition.

Vurdering

Fælleden 3 og de øvrige ejendommene er driftsmæssigt forbundne, da ansøger driver dem alle. Det vurderes, at Fælleden 3 og de øvrige husdyrbrug ikke er teknisk- eller forureningsmæssigt forbundne, da de ligger med stor afstand og ikke har fælles anlæg, gødningsopbevaring, foderopbevaring m.v. Husdyrbrug kan alene godkendes samlet, hvis de er forureningsmæssigt forbundne.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger i landzone, i et område der i kommuneplanen er udpeget til blandet bolig og erhverv, kommuneplan ramme 553.21.1 for Rejsby. Ejendommen ligger uden for lokalplanlagte områder. Ejendommen ligger udenfor områder, der er udpeget som bevaringsværdige landskaber, værdifulde geologiske områder og større sammenhængende landskaber.

Der sker ingen ændringer i bygningsmassen på ejendommen, hvorfor der ikke vil være nogen særlig udtagning af landbrugsjord.

Ejendommen er beliggende i et fladt terræn med svagt fald mod Rejsby Å mod nord. Området er en mosaik af store landbrugs- og engarealer nord og vest for ejendommen, mindre skovstykker øst for ejendommen samt landsbyen Rejsby syd for ejendommen. Ejendommens bygninger ligger samlet.

Ejendommen ligger ikke inden for Natura 2000, støjbelastede arealer, lavbundsarealer(vedtaget), naturbeskyttelsesinteresser, økologiske forbindelser, kulturhistoriske bevaringsværdier, værdifulde kulturmiljøer, bevaringsværdige landskaber, geologiske bevaringsværdier, kystnærhedszonen, fredede områder, fredede fortidsminder, klitfredningslinje, skovbyggelinje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Ejendommen ligger indenfor følgende områder: skovrejsningsområder, kulturhistoriske bevaringsværdier samt værdifuldt landbrugsområde

Ejendommen ligger i kanten af kirkebyggelinjen for Rejsby Kirke. Ejendommens nordligste gavle ligger indenfor å-beskyttelseslinjen for Rejsby å.

Staldene og lade/maskinhus er opført med hvide vægge samt lys grå eternit på taget. Stuehuset er opført med røde sten og mørk grå eternit på taget.

Projektet forventes ikke at medvirke til, at miljøkvalitetsnormer, der er fastsat i EU-lovgivningen, som fx vandmiljøplanerne ikke kan opfyldes. Årsagen hertil er, at udbringning af gylle og arealanvendelsen reguleres generelt i den danske lovgivning. Og da anlægget ikke ligger i umiddelbar nærhed af vandløb med økologisk målsætning eller naturområder vurderes selve anlægget ikke at bidrage til at miljøkvalitetsnormer ikke opfyldes.

Vurdering af Landskab

Det vurderes, at da det ansøgte ikke medfører nyt byggeri, kan det ikke være i strid med de udpegninger der er i området.

3.4.2 Kulturarv

Husdyrbruget ligger indenfor kulturhistoriske bevaringsværdier men udenfor værdifulde kulturmiljøer. Husdyrbruget ligger i kanten af kirkebyggelinje – Rejsby Kirke.

Det nærmeste fredede fortidsminde er en fredet milepælssten beliggende ved Rejsby Landevej cirka 650 meter sydøst for husdyrbruget.

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/> er der ikke registreret fund af fortidsminder i nærheden af husdyrbruget – der er cirka 300 meter til de nærmeste fund, som ikke er fredede.

Vurdering af kulturarv

Da der ikke bygges nyt, vurderes projektet ikke at have betydning i forhold til kulturarv.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes afstandskrav til naboer.

Vurdering af materielle goder

Husdyrbruget overholder de gældende afstandskrav til naboer samt lugtgenekrav (50 % reglen), hvorfor det vurderes at husdyrbruget ikke vil påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 overholdes. Husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrlovens § 8 vist:

Rejsby å - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 5 fjerkræstald	123	-
Stuehus - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 2 fjerkræstald	18	-
Fælleden 6 - Nabobeboelse			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 3 - fjerkræstald	91	-
Skel mod syd - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 2 fjerkræstald	3	-
DGU 149.188 - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 3 - fjerkræstald	303	-
DGU 149.628 - Vandforsyningsanlæg (almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 2 fjerkræstald	6389	-
Beskyttet vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 2 fjerkræstald	2	-
Fælleden - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Staldbygning	Bygning 3 - fjerkræstald	9	-

Tabel 3: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1. Tabellen angiver den bygning/gødningslager der ligger tættest på punktet, der refereres til i Husdyrlovens § 8.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til nabobeboelse samt vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

Afstandskravene på 15 meter til beskyttet vandløb, samt offentlig eller privat fællesvej samt 30 meter til naboskel (åben mark) overholdes ikke, men da det er fra eksisterende byggeri må eventuel dispensation være behandlet da byggeriet er ansøgt.

Beliggenheden af nærmeste levnedsmiddelvirksomhed kendes ikke, men der er ikke nogen indenfor 25 meter.

På kortudsnittet på nedenfor er vist, nærmeste naboskel, nærmeste nabobeboelse, beboelse på egen ejendom, offentlig vej, og vandløb.

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, vandboring og vandværksboring ligger så langt væk, at disse punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Figur 2: Placering af afstandsmarkør

Vurdering af afstandskrav

Da der ikke sker ændringer i de eksisterende staldbygninger, vurderes det at der ikke skal søges fornyet dispensation for afstandskravene til naboskel, vandløb eller vej.

Desuden vurderes det at husdyrbrugets placering ikke vil medføre væsentlige gener.

3.4.5 Jordarealer og jordbund

Alle stalde samt beholder til opbevaring af vaskevand er udført i tætte og stabile materialer. Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Vurdering

Da stalde og beholder til vaskevand er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer og jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition

3.5.1 Ammoniak emission og deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og guldtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra staldene fremgår af Tabel 4. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 2494 kg N/år, hvilket er uændret i forhold til nu- og 8 års-driften.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2493,8	0,0	2493,8
Nudrift	2493,8	0,0	2493,8
8 års-drift	2493,8	0,0	2493,8

Tabel 4: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget.

Ansøger overvejer at etablere varmevekslere på kyllingestaldene, i givet fald vil det give en yderligere ammoniak reduktion. Da det vil være et frivilligt tiltag, er der ikke regnet på effekten.

3.5.2 Afskæringskriterier påvirkning af natur

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der udpeget de nærmeste naturtyper. Udpegningerne kan ses i figur 3, 4 og 5 på de efterfølgende sider.

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

I Tabel 5 ses de specifikke krav for maksimal total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav, der kan stilles til kategori 3 natur.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL2 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

² Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1122 af 03/09/2018

	1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

Tabel 5: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

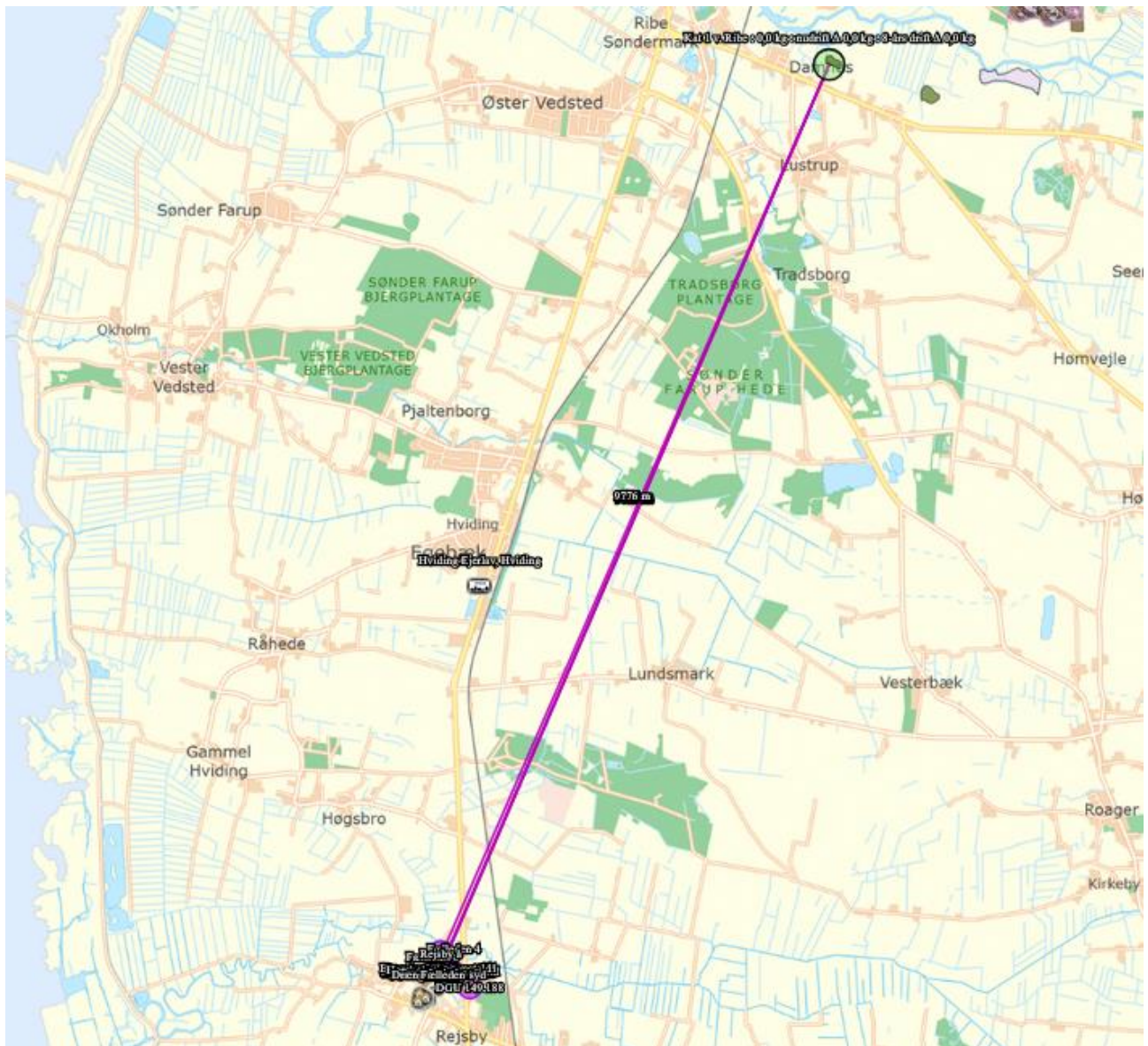
3.5.3 Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde ligger lige syd for Ribe, området ligger cirka 10 km nord for husdyrbruget. Området modtager 0,0 kg ammoniak (NH₃-N) fra ejendommen i totaldeposition.

Dermed er kravet til totaldeposition til Kategori I natur overholdt, da der ikke er nogen påvirkning.

Der er ikke foretaget en vurdering af kumulation, da det er irrelevant, når der ikke er nogen påvirkning af kategori 1 området.

Der er i ansøgningsskemaet beregnet til yderligere 3 kategori 1 naturområder beliggende henholdsvis nordøst, sydøst og vest for husdyrbruget, alle beliggende mere end 10 km fra husdyrbruget. De 3 Kategori 1 naturområder modtager ligeledes 0,0 kg ammoniak (NH₃-N) fra ejendommen i totaldeposition.

Figur 3: Nærmeste kategori 1 natur ved Ribe.

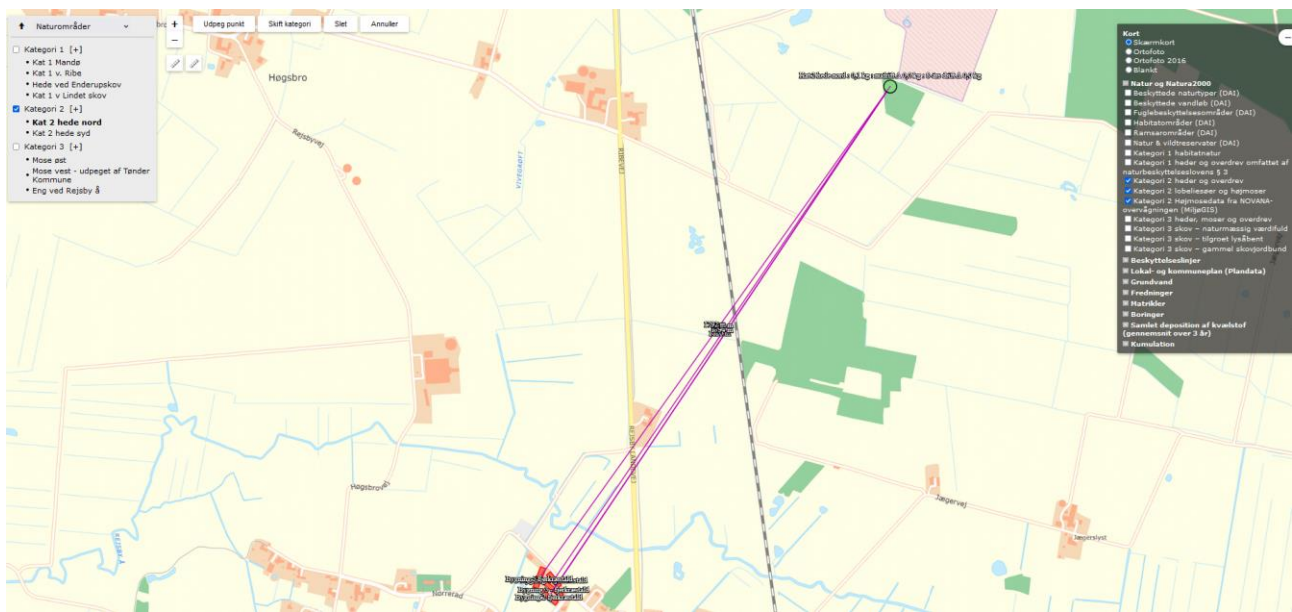
3.5.4 Kategori 2 natur

Den nærmeste kategori 2 natur mod nord er et hedeareal cirka 1.800 meter syd/sydpøst for ejendommen.

Det fremgår af tabel 6, at totaldepositionen til heden er på 0,1 kg N/ha/år.

Der ligger desuden et hedeareal cirka 1.500 meter syd for ejendommen, der er udpeget som Kategori 2. Det fremgår af tabel 6, at totaldepositionen til heden er på 0,0 kg N/ha/år.

natur. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år er overholdt.

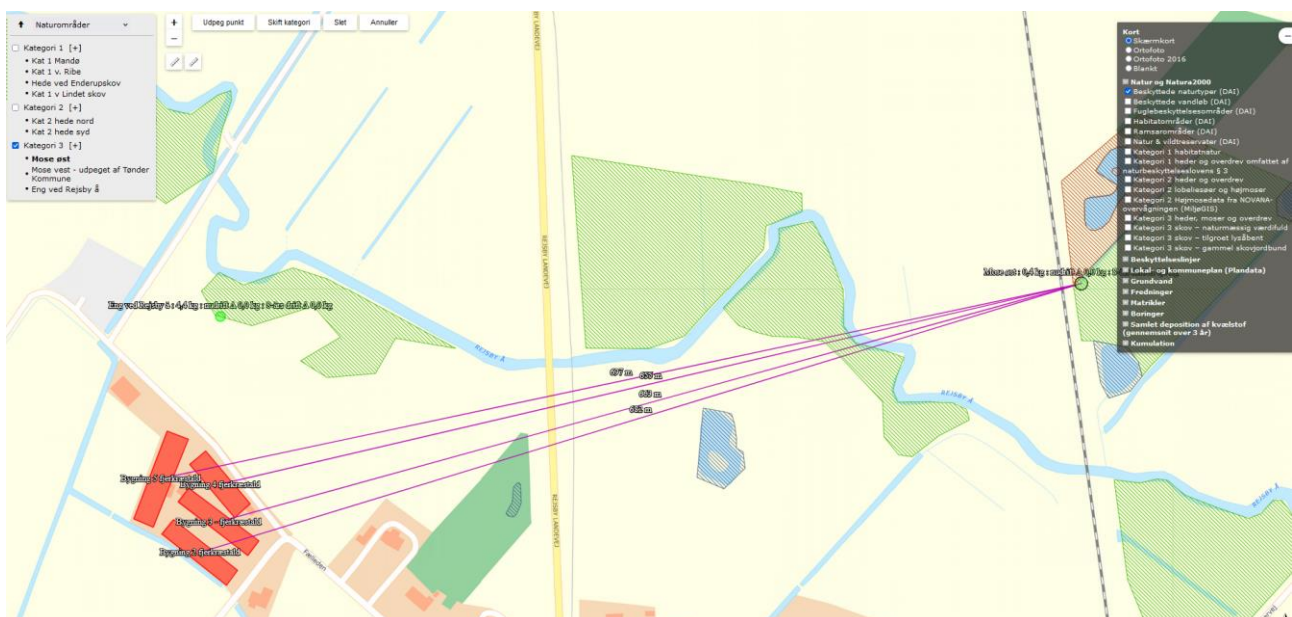
Figur 4: Nærmeste kategori 2 natur, hvortil der beregnes en ammoniak deposition, et hedeareal, der ligger 1.800 meter syd for ejendommen.

3.5.5 Kategori 3 natur og § 3 områder

Det nærmeste kategori 3 natur er et moseområde cirka 700 meter øst for ejendommen. Mosen modtager 0,4 kg N/ha/år fra ejendommen i totaldeposition. Kravet på max 1 kg merdeposition er dermed overholdt.

Der er ikke andre kategori 3 områder, herunder potentielt ammoniakfølsom skov, der har nogen påvirkning i form af ammoniak deposition fra ejendommen.

Nærmeste § 3 natur, der ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterier, er et engområde ved Rejsby Å cirka 150 meter nord for ejendommen, Totaldepositionen til engområdet er 2,8 kg N/ha/ år. Der er ingen merdeposition til området.

Figur 5: Kategori 3 og § 3 natur – de nærmeste områder.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Eng ved Rejsby å	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	2,8	▼
Mose vest - udpeget af Tønder Kommune	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Kat 2 hede syd	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Kat 2 hede nord	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Kat 1 v Lindet skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Hede ved Enderupskov	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Kat 1 v. Ribe	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Kat 1 Mandø	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Mose øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,4	▼

Tabel 6: Oversigt over merdeposition og total deposition kg N/ha/år.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Ud fra beregningerne i husdyrgodkendelse.dk er der ikke nogen påvirkning af kategori 1 natur.

Et kategori 2 natur område påvirkes med 0,1 kg/n/ha/år hvilket er langt under afskæringskriteriet på 1,0 kg/N/ha/år.

Ingen naturområder får en merdeposition, og der er derfor ikke grundlag for at kommunen kan stille skærpede vilkår ud fra en konkret vurdering.

Samlet set vurderes det, at der ikke sker væsentlige virkninger på miljøet og derved forringelse af dyre og plantelivet. Det vurderes også, at husdyrbruget ikke forringer dyr og planter spredningsmuligheder samt påvirker bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet

3.6.1 Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

FN definerer biodiversitet som: "Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer." Med andre ord er biodiversitet alt liv på jorden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

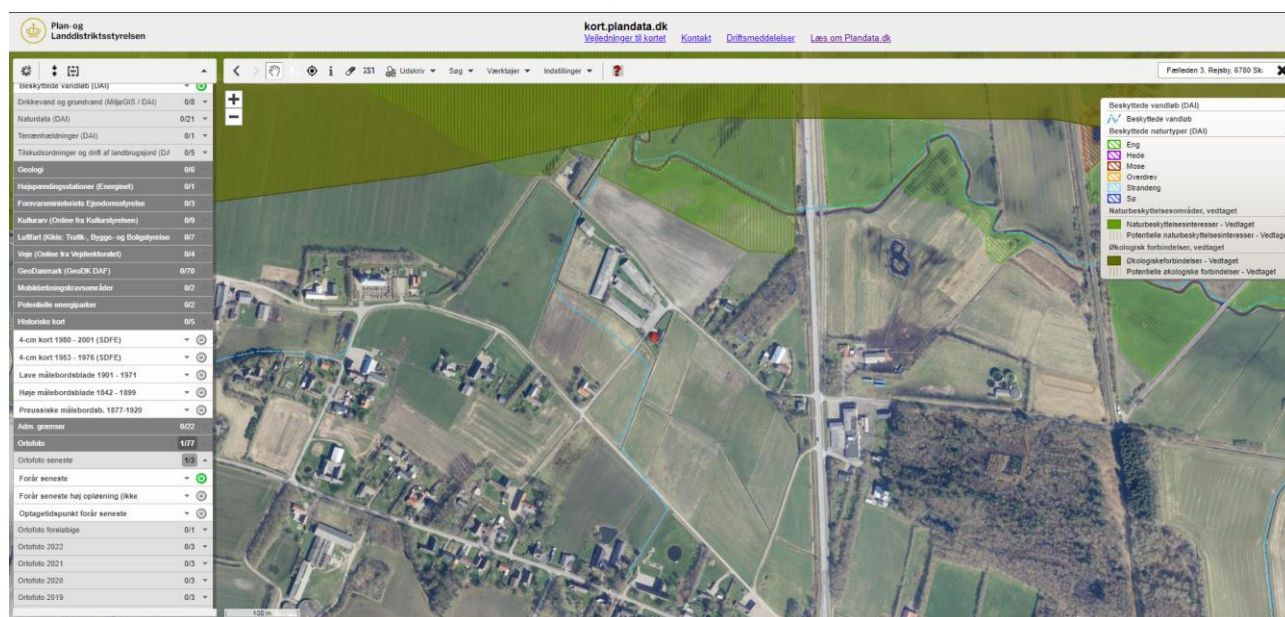
Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af

bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder. På Fælleden 3 er der ikke markdrift eller flydende husdyrgødning.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I det efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives Bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder, og der sker ingen fjernelse af beplantninger.

Husdyrbruget ligger ikke indenfor områder udpeget som økologiske forbindelser, områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser. Nord og for husdyrbruget løber det naturbeskyttede vandløb Rejsby å, langs åen er der udpeget henholdsvis en økologisk forbindelseslinje samt potentielle naturbeskyttelsesinteresser. Det mindre vandløb, der løber vest og syd for ejendommen er også udpeget som naturbeskyttet vandløb. Se nedenstående kortudsnit.

Figur 6: Kort over beskyttede vandløb mv. fra Plandata.dk

Det ansøgte forventes ikke at have negativ betydning i forhold til biologisk mangfoldighed eller biodiversitet.

3.6.2 Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV³ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁴. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget

Dansk navn	Videnskabeligt artsnavn
Pattedyr	
Vandflagermus	Myotis daubentonii
Frynseflagermus	Myotis nattereri
Sydflagermus	Eptesicus serotinus
Odder	Lutra Lutra

³ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁴ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Padder	
Løgfrø	Pelobates fuscus
Spidssnudet frø	Rana arvalis
Krybdyr	
Markfirben	Lacerta agilis

Tabel 7: Liste over Bilag IV arter.

Ifølge kortene på Danmarks Arealinformation over registrerede Bilag IV-arter er ikke registreret bilag IV-arter indenfor en radius på 1 km fra ejendommen.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Som beskrevet er der ingen nyetablering, i forbindelse med det ansøgte.

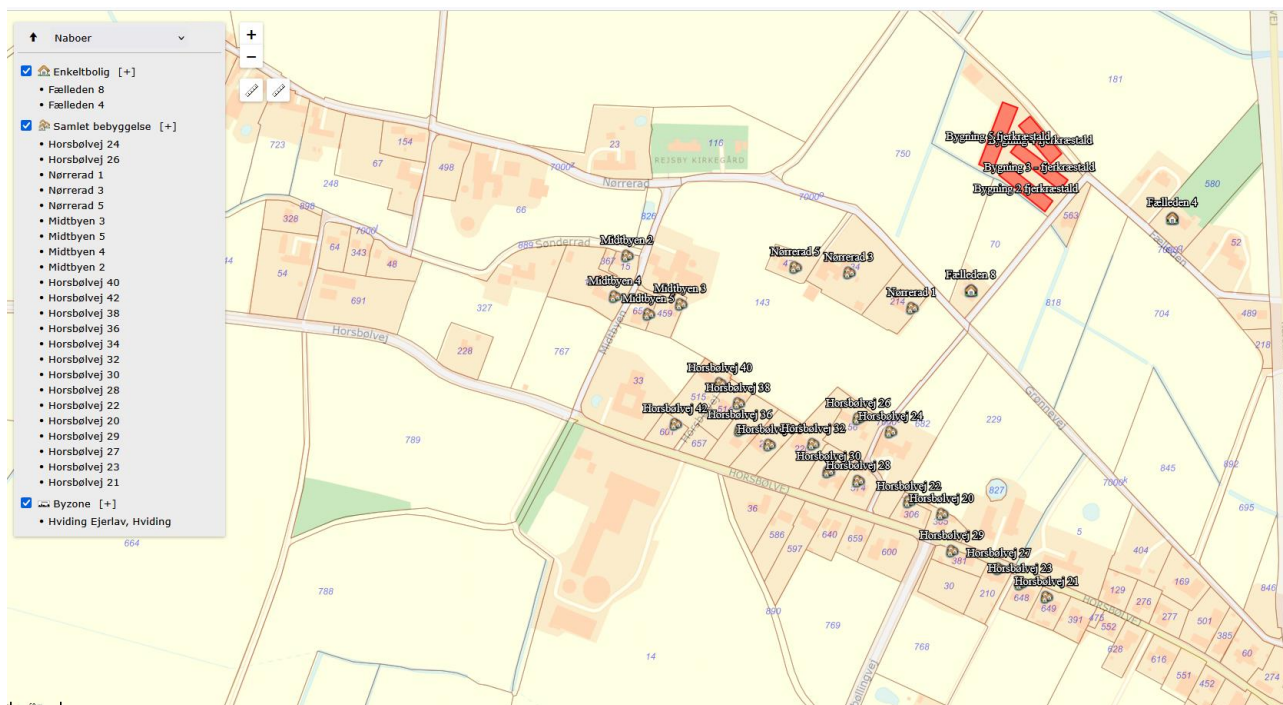
Samlet vurdering

Husdyrbruget påvirker ikke nogen kategori 1 naturområder med ammoniakdeposition, og påvirkningen af kategori 2, Kategori 3 eller § 3 områder er meget begrænset.

Da kravene til ammoniakdeposition overholdes, og der ikke fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som vurderes at kunne være mulige opholdssteder for bilag IV-arter, vurderes det, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

3.7 Lugtemission

Nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 245488 i Husdyrgodkendelse.dk, af nedenstående kort fremgår nærmeste enkeltboliger samt nærmeste boliger i samlet bebyggelse.

Figur 7, Nærmeste naboer - Fælleden 4 og 8 er enkeltboliger uden landbrugspligt. De udpegede ejendomme på Nørretræd, Midtbyen og de nærmeste ejendomme Horsbølvej ligger i samlet bebyggelse og er uden landbrugspligt.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Fælleden 4. Nærmeste bolig i samlet bebyggelse er Nørrerad 1, og den nærmeste byzone er ved Hviding nord for Egebæk.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug og nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N pr. år indenfor en radius af 100 meter.

Der er ikke kumulation i forhold til og samlet bebyggelse, idet der ikke ligger flere husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N pr. år indenfor en radius af 300 meter.

Der er ikke kumulation i forhold til nærmeste byzone.

De beregnede lugtgeneafstande til enkelt naboer, samlede bebyggelse og byzone/sommerhusområde ses i tabel 8. Geneafstandene til nærmeste byzone er overholdt med god margin. Geneafstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt samt de 2 nærmeste ejendomme uden landbrugspligt i samlet bebyggelse er ikke overholdt, men husdyrbruget overholder dog cirka 96 % af geneafstanden til nærmeste enkeltbolig (Fælleden 4) og cirka 87 % af gangafstanden til nærmeste bolig i samlet bebyggelse (Horsbølvej 24).

Lugt fra husdyrbruget vil ikke forøges i forbindelse med det ansøgte.

Kommunen har mulighed for at godkende det ansøgte, hvis afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand (jf. §33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Lugtemissionen må ikke forøges, medmindre den samtidig reduceres tilsvarende i staldafsnit, der ligger nærmere naboen. Der søges dispensation for 50 % reglen i denne sag.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Fælleden 4	0	NY	184,2	176,3	169,6	Nej	▼
 Fælleden 8	0	NY	184,2	147,4	152,3	Ja	▼
 Horsbølvej 20	0	NY	406,4	365,8	383,4	Ja	▼
 Horsbølvej 21	0	NY	406,4	365,8	460,3	Ja	▼
 Horsbølvej 22	0	NY	406,4	365,8	379,9	Ja	▼
 Horsbølvej 23	0	NY	406,4	365,8	446,5	Ja	▼
 Horsbølvej 24	0	NY	406,4	365,8	320	Nej	▼
 Horsbølvej 26	0	NY	406,4	365,8	324,1	Nej	▼
 Horsbølvej 27	0	NY	406,4	365,8	430,9	Ja	▼
 Horsbølvej 28	0	NY	406,4	365,8	380,3	Ja	▼
 Horsbølvej 29	0	NY	406,4	365,8	418,4	Ja	▼

 Horsbølvej 30	0	NY	406,4	365,8	387	Ja	▼
 Horsbølvej 32	0	NY	406,4	365,8	372,4	Ja	▼
 Horsbølvej 34	0	NY	406,4	365,8	401,2	Ja	▼
 Horsbølvej 36	0	NY	406,4	365,8	411,8	Ja	▼
 Horsbølvej 38	0	NY	406,4	365,8	394,3	Ja	▼
 Horsbølvej 40	0	NY	406,4	365,8	395,6	Ja	▼
 Horsbølvej 42	0	NY	406,4	365,8	458,4	Ja	▼
 Midtbyen 2	0	NY	406,4	406,4	426,3	Ja	▼
 Midtbyen 3	0	NY	406,4	406,4	390	Nej	▼
 Midtbyen 4	0	NY	406,4	406,4	450,7	Ja	▼
 Midtbyen 5	0	NY	406,4	406,4	424,4	Ja	▼
 Nørrerød 1	0	NY	406,4	365,8	198	Nej	▼
 Nørrerød 3	0	NY	406,4	384,4	220,4	Nej	▼
 Nørrerød 5	0	NY	406,4	393,2	265,7	Nej	▼
 Hviding Ejerlav, Hviding	0	NY	546,6	546,6	3814	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 34 (50 % reglen).

Tabel 8: Beregning af lugt geneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner.

Vurdering

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt i forbindelse med udmugning. Udmugning vil foregå kortvarigt ved udkørsel i containere som køres direkte til biogas.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Det vurderes, at idet lugt fra husdyrbruget ikke øges og den korrigerede geneafstand næsten er overholdt, vil der ikke være væsentlige lugtgener ved de nærmeste naboer.

3.8 Øvrige emissioner og gener

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Husdyrbruget på Fælleden 3 ligger generelt godt placeret i forhold til nærmeste naboer. Der er cirka 91 meter fra nærmeste stald til nærmeste nabobeboelse.

3.8.1 Støj

De væsentligste stationære støjklender på husdyrbruget er indblæsning af foder, afhentning af kyllinger samt ventilationsanlæg. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

De væsentligste periodiske støjgener vil være i forbindelse med levering af foder og dyr. Leverance af foder og husdyrgødning foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Der anvendes højtryksrenser til vask af stalde.

Der er ikke andre væsentlige støjklender på ejendommen og er ændres ikke på støjklender i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

På grund af husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabobeboelser, samt at de fleste aktiviteter sker inde i isolerede bygninger, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

3.8.2 Rystelser og vibrationer

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i de eksisterende klender til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Klender kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg og kørsel.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis beboelser ligger meget tæt på overkørsler, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transporter af foder og dyr mv. Der ligger ingen nabobeboelser i umiddelbar tilknytning til overkørslerne til husdyrbruget.

3.8.3 Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, der er støvcykloner på alle siloer, så der forekommer ikke støv ved levering af foder.

Der strøes med støvfri spåner i kyllingestaldene.

Kørepladsen foran staldene er belagt med asfalt, så det støver ikke herfra i forbindelse med kørsel.

Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der sker ingen ændringer i støvklenderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at med de begrænsede støvkilder og den gode afstand til nærmeste naboer vil der ikke være støvgener ved nærmeste naboer.

3.8.4 Lyspåvirkning

Kyllingehuset er en lukket stald uden vinduer, og der er ikke lysplader i taget, så der er ingen fjernpåvirkning af lys fra kyllingeproduktionen.

Der alene udendørs lys i form af en lyskilde foran kontorbygning.

Der vil forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, i forbindelse med af- og pålæsning.

Vurdering

Det vurderes at husdyrbruget ikke vil give anledning til lysgener, med de få lyskilder og den gode beliggenhed i forhold til naboer.

3.8.5 Skadedyr

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil forsat blive foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr herunder rotter på ejendommen. Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Der holdes derfor god orden i og omkring staldanlægget for at opnå et højt hygiejneniveau. Der er indgået fast serviceaftale omkring bekæmpelse af rotter med Kiltin.

Da kyllinger spiser fluer og fluelarver er der ikke problemer med fluer i staldene og der er ikke oplag af husdyrgødning ved driftsbygningerne.

Vurdering

De beskrevne forebyggende samt bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter

Der er er tilkørsel fra Fælleden, vejen har sit forløb mellem stuehus og driftsbygninger.

Tunge transporter som levering af foder og levering og afhentning af dyr og dybstrøelse sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. Afhentning af slagtekyllinger kan dog ske udenfor dette tidsrum. Afhentning af kyllinger til slagt fastlægges af slagteriet og kan variere fra hold til hold.

Transport af	Transporter i nudrift / år	Transporter i ansøgt drift / år
Dyr til og fra ejendommen	Ca. 30 (afhentning) 7 - 8 (levering)	Uændret
Døde dyr	52 (en gang om ugen)	Uændret
Foder	Ca. 50	Uændret
Husdyrgødning	Ca. 20	Uændret

Affald	Ca. 12	Uændret
Strøelse, spåner	7- 8	Uændret
I alt	Ca. 180 transporter/år	Ca. 180 transporter/år

Tabel 9 Skønnede antal transporter

Ud over de skønnede tunge transporter, er der transporter i personbiler i forbindelse med tilsyn af dyrene, dyrlæge mv.

Vurdering

Det er en produktion med få årlige transporter og der er ingen ændringer i antallet af transporter. Generelt vurderes transporter ikke at være væsentligt til gene for omboende, da der ikke ligger beboelser i umiddelbar nærhed og i forbindelse med ind- og udkørsel.

3.8.7 Klima

Husdyrproduktionen bidrager til udledning af klimagasser som metan, CO₂ og lattergas. Det er især dyrenes fordøjelse og staldgødningen og der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm-, varme- og dieselbrødet.

Ansøger har et øget fokus på at udnytte foderet optimalt og minimere foderspild. Kyllingemøget leveres til biogas, hvilket reducerer udledningen af metan fra stald og lager.

Staldene opvarmes med fjernvarme fra Rejsby Kraftvarmeværk hvilket er miljømæssigt bedre end opvarmning med f.eks. oliefyr.

I forhold til klimændringer kan husdyrbruget være påvirket af grundvandsstigninger samt ændret nedbørsmønstre, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget. Nærliggende vandløb ligger dybt, og forventes ikke at medføre oversvømmelser ved bygningerne. Grundvandet ligger højt i området, men grøfterne vil sikre afdræning omkring bygningerne. Da det er kyllingestalde, er der ikke gyllekanaler o.l. der kan blive påvirket af grundvand. Der ses en tendens til øget nedbør i det sydlige Jylland over de sidste ca. 10 år, men påvirkning med regnvand omkring bygningerne forventes at være i kortvarige perioder i forbindelse med intensive regnskyl og uden betydning for driften.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem løbende forbedringer, gør hvad der er muligt for at nedsætte husdyrbrugets klimapåvirkninger.

Det vurderes, at husdyrbrugets bygninger ikke er særlig sårbare hændelser med forhøjet vandstand. Husdyrbruget er indrettet og driftes, så ændrede nedbørsmængder kan håndteres på husdyrbruget.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.9.1 Døde dyr

Døde slagtekyllinger opbevares i en kølecontainer. DAKA genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel- og kød- og benmelsproduktion.

Håndtering af døde dyr på husdyrbruget er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr⁵, og disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Vurdering

Det vurderes, at den nuværende placering af døde dyr ikke giver anledning til væsentlige gener for naboer eller forbipasserende, samt at opbevaringen sikrer, at fx ådselædere ikke kan tilgå de døde dyr og at opbevaring sker miljømæssigt forsvarligt.

3.9.2 Affald

Det følger af affaldsbekendtgørelsens § 60 at affaldsproducerende virksomheder som udgangspunkt skal sortere deres affald til særskilt indsamling, så det egnede affald kan genbruges, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.

Der benyttes ikke mere foder, end der er behov for, og husdyrgødning afsættes til biogas. Alt andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører/ modtageanlæg.

Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør/modtager
Olie- og kemikalieaffald:		
Medicinrester og tomme medicinglas	I stalden/forrum	Tønder forsyning
Fast affald:		
Rent papir/pap (primært emballage)	Genbrugscontainere ved stuehus/ Ved større mængder køres det til genbrugsplads	Kommunal ordning/ Tønder forsyning
Rent plast	Genbrugscontainere ved stuehus/ Ved større mængder køres det til genbrugsplads	Kommunal ordning/ Tønder forsyning
Lysstofrør, LED og Varmepærer		Tønder forsyning
Diverse brændbart	Container	Meldgaard

Tabel 10, oversigt over affald

Vurdering

Der er meget få affaldsfraktioner og små mængder affald fra denne type produktion.

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden, at affald fra husdyrbruget ikke har en væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

⁵ Bekendtgørelse om opbevaring m.m af døde produktionsdyr. BEK nr. 558 af 01/06/2011

3.9.3 Olie- og kemikalier

Stalde og stuehus opvarmes med fjernvarme, så der er ikke nogen fyringsolietank på ejendommen. Der er ikke en dieselolietank på ejendommen, opstår behovet vil opstillingen blive anmeldt til Tønder Kommune efter gældende regler.

Der opbevares ikke andre olieprodukter eller spildolie på ejendommen.

Da der ikke er et markbrug på ejendommen, er der ikke sprøjtemidler eller sprøjtemiddelrester.

3.9.4 Spildevand og restvand

Vand fra vask af kyllingestalde ledes til separat opsamlingsbeholder.

Håndtering af tagvand er uændret, efter overtagelse af ejendommen.

Sanitært spildevand fra stuehuset er tilsluttet offentlig kloak.

Vurdering

Der sker ikke væsentlig ændring eller udvidelse af husdyrproduktionen med det ansøgte, og der er ikke noget nybyggeri, der er derfor ikke nogle ændringer i håndteringen af spildevand og restvand på ejendommen.

3.9.5 Energiforbrug

På ejendommen anvendes der hovedsageligt energi til opvarmning af stalde og ventilation. Hvis der opstilles varmevekslere vil elforbruget stige lidt, men forbruget af fjernvarme vil reduceres væsentligt.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Ventilationen er computerstyret, således sikres det, at der ikke overventileres, med ekstra tab af varme og strøm til følge. Regelmæssig kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlægget er derfor af stor betydning.

Ventilationsanlægget er udskiftet for cirka 10 år siden, for opsætning af et mere energibesparende anlæg.

Belysningen reguleres i forhold til kyllingernes alder- og udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin. Det planlægges at udskifte belysning i staldene til LED.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elseskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Ud fra ovenstående tiltag vurderes det, at der i fornødent omfang er anvendt energibesparende teknikker.

3.9.6 Vandforbrug og vandressourcer

Vandforbruget går hovedsageligt til drikkevand til dyrene samt til vask af stalde.

Efter hver rotation rengøres stalden med vand. Der anvendes højtryksrenser. Rengøringen bliver afsluttet med en desinfektion.

Drikkenipler placeres højt for at lette kyllingernes vandoptagelse og minimere vandspild. Drikkeniplerne er udstyret med spildbakker. Herved kan utætte nipler nemt identificeres og fejl kan udbedres hurtigst muligt.

Ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Der er måler på vandet, så vandforbruget i produktionen kan følges dagligt.

Grundvand og overfladevand

Ejendommen ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser. Stalde og gyllebeholdere er etableret i tætte materialer efter bygningsforskrifterne, og der vurderes ikke at være påvirkning af drikkevandsressurserne fra anlægget. Gyllebeholderne får udført lovpligtigt beholderkontrol.

Vurdering

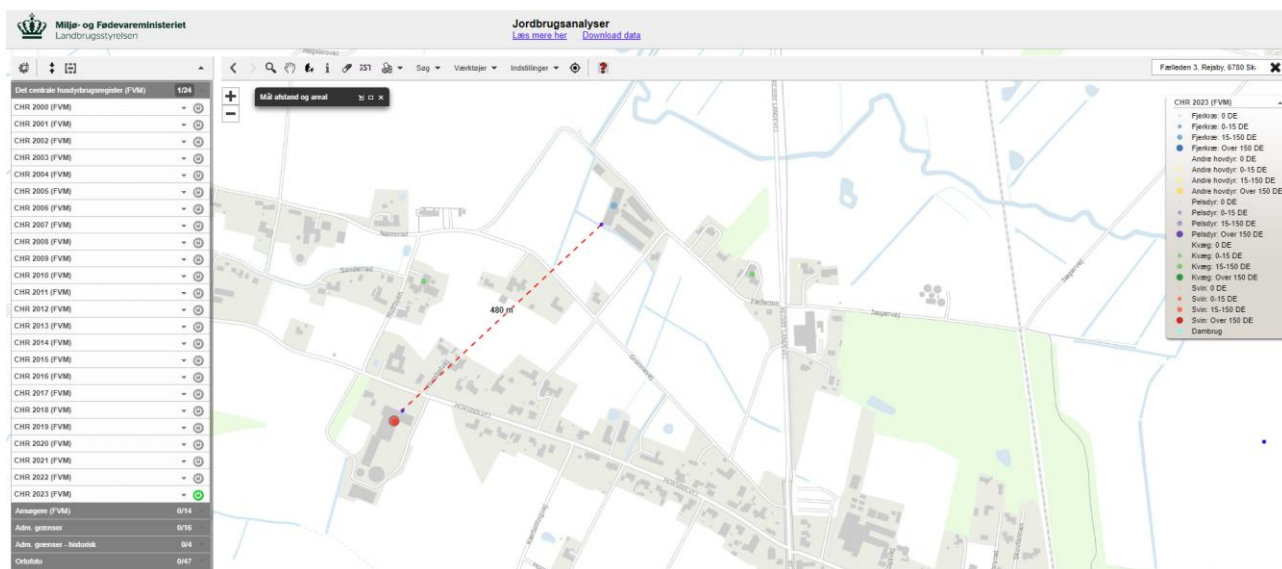
Ud fra ovenstående tiltag vurderes det, at der i fornødent omfang er anvendt vandbesparende teknikker, samt at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig påvirkning af grund. eller overfladevand

3.10 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger

Som det fremgår af nedenstående kort, er der 470 meter til nærmeste større aktive husdyrbrug, et svinebrug med under 150 dyreenheder. Desuden ligger der 2 små kvægbrug med under 15 dyreenheder henholdsvis cirka 200 meter samt 300 meter fra husdyrbruget.

Der er cirka 700 meter til kommunegrænsen mellem Tønder og Esbjerg kommuner. Der er ca. 36 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5, mens kumulation til lugt og beboelse fremgår under punkt 3.7

Figur 8, Kort over husdyrbrug i nærheden. Kilde: Glr-Chr.dk

Vurdering

Med cirka 36 km i fugleflugtslinje til den dansk-tyske grænse kan der ikke komme grænseoverskridende effekter.

Pga. afstanden fra Rejsby 3 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transporter.

Det vurderes, at husdyrbruget på Rejsby 3 ikke er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

3.11 Forurenings- og genebegrænsende tiltag og risiko

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.9.

Der opbevares hverken flydende husdyrgødning, sprøjtemidler eller olie på ejendommen.

Der vil i forbindelse med den første indberetning for IE-husdyrbrug blive udarbejdet en beredskabsplan, hvor der vil være en instruks for, hvordan en situation med f.eks. brand eller strømsvigt skal håndteres.

Vurdering

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med denne type produktion er minimal.

3.12 Forslag til egenkontrol

Der er ikke gjort brug af nogle miljøteknologier i ansøgningen for overholdelse af BAT.

Eventuel installering af varmeveksler på kyllingestaldene vil være et frivilligt tiltag.

3.13 Alternative løsninger og 0-alternativet

Da ændringerne sker i eksisterende staldafsnit, er det ikke relevant at overveje alternative placeringer af staldanlæg. Der er søgt og meddelt § 10 tilladelse ifht. til placering af det nye maskinhus.

0-alternativet er, at ejendommen drives videre, så det fortsat er antallet af dyr og ikke produktionsarealets størrelse som produktionstilladelsen reguleres efter.

3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Risikoen ved MRSA smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi.

Et litteraturstudie fra DCE/ Århus universitet⁶ afslører ikke nye væsentlige problemstillinger, og der er ikke nogen af de undersøgte studier, der i sig selv giver grundlag for at konkludere noget konkret om den nuværende regulering af området. Litteraturstudiet omhandler undersøgelser fra mange lande.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers

⁶ Review of the scientific evidence of air pollution causing health effects in people living in the vicinity of concentrated animal feeding operation (CAFOs)

sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.15 Samspillet mellem faktorer

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger, som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.16 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

”Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter.”

Vurdering

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyre- og gulvtyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres. Der opføres ingen nye bebyggelser, men godkendelse vil give mulighed for mere optimal udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse.

4. Oplysninger om IE husdyrbruget

4.1 BAT-Ammoniakemission

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøtilladelse, som omfatter de eksisterende stalde.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes, da der ikke sker godkendelsespligtige ændringer eller udvidelser. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3840	290	4130
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3840	290	4130
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 11: Samlet BAT beregning.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Bygning 2 fjerkræstald	Alle kyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit	0,57	0,74
Bygning 3 - fjerkræstald	Alle kyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit	0,57	0,74
Bygning 4 fjerkræstald	Alle kyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit	0,57	0,74
Bygning 5 fjerkræstald	Alle kyllinger ^a	Eksisterende staldafsnit	0,57	0,74

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 12: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Hvis der installeres varmevekslere, som er en BAT -teknologi vil det ikke blive medregnet i BAT-kravet idet det vil være et frivilligt tiltag.

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

4.2 BAT råvarer

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder som muligt.

Der anvendes fasefodring.

4.3 Bat Energi

Det er BAT at reducere energiforbrug ved at gøre følgende:

- Ventilere staldene optimalt
- Registrering af energiforbrug
- på sigt at skifte til energieffektiv belysning ved udskiftning (LED)
- Der ønskes mulighed for installation af varmevekslere

Det vurderes at husdyrbruget lever op til BAT ifht. energiforbrug.

4.4 BAT Vand

Det er BAT at reducere vandforbrug ved at gøre følgende:

- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus samt brug af højtryksrensere
- Indretning og drift af udstyr til drikkevand, så vandspild reduceres (høj placering af drikkenipler samt spildbakker)
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

Det vurderes at husdyrbruget lever op til BAT ifht. vandforbrug.

4.5 BAT -management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

Ifølge BREF-dokumentet er det, BAT at:

- have fokus på uddannelse af personale
- føre journal over forbrug af vand, energi, foder og spild
- have en beredskabsplan
- sikre reparation og vedligehold af bygninger og udstyr samt renholdelse af faciliteter
- planlægge produktionen så levering og fjernelse af produkter og spild foretages korrekt

Lovgivningen foreskriver, at IE-husdyrbruget skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel. Dokumentation for planen skal ske ved logbog over gennemførte kontroller, som skal holdes opdateret og kunne fremvises på miljøtilsyn.

Planen skal omfatte:

- Gyllebeholdere, gyllemiksere, gylleseparatorer og spredere.
- Forsyningssystemer til vand og foder.
- Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere (herunder optimering).
- Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- Udstyr til drikkevand.
- Maskiner til udbringning af husdyrgødning.

Lovgivningen foreskriver ligeledes, at IE-husdyrbrug skal oplære ejendommen personale hvad angår:

- Relevant lovgivning.
- Transport og udbringning af husdyrgødning.
- Planlægning af aktiviteter.
- Beredskabsplanlægning og –styring.
- Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Herudover vil der på ejendommen blive gjort følgende:

Der vil ske årlig registrering af vand- el- og brændstofforbrug.

Der vil blive foretaget datalogning af foderforbrug, tilvækst, vandforbrug, dødelighed og ventilation.

Aut. elektriker gennemgår ventilationsanlægget hvert 5. år.

Ventilationsanlægget vil blive rengjort efter hvert hold. Årsagen er, at ventilationsanlægget ellers kan give anledning til lugt og støjgener, samtidig med at energiforbruget øges unødigt.

IE-husdyrbruget vil desuden være omfattet af Miljøledelse, som bidrager til at have fokus på BAT vedr. management.

4.6 Ophør af husdyrbruget

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på ejendommen, er det enten fordi staldanlægget sælges, udlejes til anden side, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

4.7 Oplysninger om konsulenten

Ansøgningen er udarbejdet af Anne Katrine Thomsen, miljøkonsulent Spiras, Billundvej 3, 6500 Vojens

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte ændring af husdyrbruget på Fælleden 3, 6780 Skærbæk ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

6. Reference

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. BEK nr. 520 af 01/05/2019
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 300 af 20/03/2024
3. <http://kort.plandata.dk/spatialmap>
4. <https://kort.toender.dk/spatialmap>
5. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022
6. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaegraenser.pdf
7. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
8. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
9. <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/landbrug-og-husdyrbrug/teknologilisten>
10. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer
11. Grundlag for den beregnede smågrisenotering – December 2021, Notat nr. 2033